

DEBRECZEN.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI HIRLAP.

A DEBRECZENI BALOLDALI PÁRT KÖZLÖNYE.

Megjelen hetenkint ötször: hétfőn, kedden, szerdán, csütörtökön és szombaton.

Előfizetési árak:

Helyben és postán küldve:

Egy évre 10 frt — kr. 1/2 évre 2 frt 50 kr.

Fél évre 5 — „ „ „ „ Egyes szám 10 „

Előfizetési pénz a minden közzétételre.

Főpíacz, Vecsey-ház földszint.

A szerkesztőségbe bermenve küldendők.

Előfizetheti helyben:

Telegráf K. Lajos könyvkereskedésében a szerkesztőségnél. — Egyebet a postahivatalok után.

Hirdetési díj:

Ötvenmásodszor 5 kr.

Nagyobb terjedelmű, mint azelőtt több ízben hirdetések, alku szerint a legolcsóbb árért:

Bélyegdíj: minden betárgyért külön 50 kr.

„Nyit-tér”-en megjelölt költségek öt-hatásor 15 kr.

Név vagy bérmenteslél beküldött kéziratok nem vesznek tekintetbe. — Ugyanazon kéziratok sem adhatók vissza.

A kor követelése.

* * * Az állam és egyház közti viszony rendezésére kiküldött országgyűlési bizottság megkezdte működését. — Megelégedéssel vesszük tudomásul, hogy ott legsürgősebben elintézendő ügynek jelentetett ki a vallás szabad gyakorlásának és a polgári házasságnak kérdése.

Oly dolgok ezek, amelyeknek megoldását elodázhatatlanul követeli a kor szelleme.

Ime látjuk, hogy nem rég új vallásfelekezet alakult „igazhívó” néven; a nazárenus hit naponkint terjed.

Műveltségünk, felvilágosodásunk nem engedheti, hogy bárki hitének dalgaiba avatkozzunk. Épen azért az állam nem gátlhatja őket, hogy hitöknek kifejezést adjanak.

Pedig mint nem törvényesen elismert felekezeteket nem volna szabad megtűrni, ha már egyszer — szegényünk — tentartjuk a vallási különbözőségeket.

E helyzet okvetlen javításra vár. Vagy tekintünk meg házassági viszonyainkat. A társadalom betegségeinek egyik legnagyobbika a gyakran előforduló rossz házasság. Ennek oka pedig nem ritkán fenálló törvényeinkben gyökerezik.

A zsidók egyenjogosítását a törvényhozás kimondta, de nem hajította végre, mert hiszen házassági tekintetben teljesen el vannak azok tőlünk szigetelve.

A polgári házasság behozatalával sok társadalmi bajon volna segítve.

Ohajodna tehát, hogy e két fontos ügy elintézését ne csupán a szűk körű bizottság, hanem az egész törvényhozó testület sürgesse.

Ily egyező akarattal talán a kormányt is lehetne valamire vinni, ha ugyan addig meg nem bukik.

A szabad vallásgyakorlat s a kötelező polgári házasság behozatala — a kor követelése.

Vegyünk Kossuthnak házat!

Debreczen nov. 26.

A fővárosból eredt ez indítvány. — Sietünk mi itt e nagy magyar városban is viszhangot adni annak.

Vegyünk Kossuthnak házat! Mert különben a legnagyobb magyart, Kossuth Lajost Magyarországon nem lehet országgyűlési képviselővé megválasztani, mivel a ki valamely választói névjegyzékbe beírva nincs, képviselőnek nem választható.

Jól tudjuk, hogy Kossuth megválasztása esetén is bajosan jönne haza. De szegény volna nemzetünk, ha legnagyobb emberünk elől még a megválaszthatás utát is elzárnák.

Igen helyesen mondja Irányi Dániel az „Egyetértés”-ben és „Magyar Újság”-ban közölt felhívásában, hogy a kit az egész ország hazafias részének bizodalma körébe tántoríthatatlanul, a kire az összes nemzet zöme, java reményteljesen függeszti zomeit: az nem szorul ugyan arra, hogy egy kerület országgyűlési képviselőjének megválassza.

A „DEBRECZEN” tárczája.

ANNA TITKAI.

— Svéd regény. —

Schwarz Maria Zsófiától.

MÁSODIK KÖTET.

VII. FEJEZET.

(Folytatás.)

A reggelizés ideje bekövetkezett, és az illetők megjelentek az étteremben. Annán kívül mindenki megjelent, de mindenki arcaán látható volt, hogy gondolatban rendkívüli körülményen foglalkozik. Lisbeth, ki a megelőző este maga az öröm jelképe volt, most szórakoztatott és bánatosnak mutatkozott. Johanna méltóságosabb magatartást tanusított, mint valaha; Thure hasonlított egy közelgő zivatarhoz; Elías egészen kábultnak látszott, Kossuth tanint valószínűsítő kérdéjének lehetett tekinteni, azonban ennek dacára semmit sem kért, a tisztartó pedig szomorúan nézett Lisbethre.

A reggeliző társaság jó darab ideig néma csendben végézte étkészését, majd a törvényszéki elnök igen érzés haugnyomattal kezdte:

De a nép, melyet felszabadított, a nemzet, melyet önfentartási harcában vezetett, tartozik nem neki, — neki többel adós, — tartozik önmagának azzal, hogy jöltevéjét, büszkesége és reménye tárgyát azon egyetlen kitüntetésben részesítse, törvényesen részesíthetése, amelylyel ez időszert rendelkezik. Önmagának tartozik ezzel a nemzettel, — hogy a hálátlan megfélekezésnek vadsza ne érhesse.

Ezért kell Kossuthnak házat venni. Midőn mi is pártolólág emlitjük fel ez eszmét, nem mulasztjuk el, a fővárosi irányadó körök figyelmét oda irányozni, hogy

Kossuth Lajosnak Debreczenben vegyünk házat!

Azt hisszük, hogy ezt felesleges bővebben indokolnunk.

Kossuth elvitatlan dicsőségének tetőpontját Debreczenben érte el. Itt emelte ő eszményi magaslatra nemzetét, midőn a nemzetgyűlés egyező akarata folytán a függetlenséget kinyilatkozta.

Legyen elég ennyi e tárgyról. Azt hisszük, mindenki sietni fog a legnagyobb magyar iránti kegyeletéből kifolyólag ez ügyet támogatni.

Ajánljuk ez indítványunkat az ügy élén állók figyelmébe.

Egy civis.

A Kossuthház megvételére adományokat elfogad — a „Debreczen” szerkesztősége.

A kormányválságot minden párt lapja kilitátsba helyezte. Már a leendő kormányelnök személyéről is beszélgetnek. Tiszta K. vagy Sennyei? E felett vitáznak. S ugy látszik, hogy Tiszta K. előnyben fog lenni Sennyei felett.

A fővárosi közmunkatanács megszüntetését magában a közmunkatanácsban indítványozták.

A képviselőház bizottsági folyvást dolgoznak. A kataszteri biz. kimondta, hogy a földadó tárgyát gazdaságilag használatú föld képezi. A földügyi bizottság a választást és választásügyek megadótatásáról szóló javaslatot tárgyalja; lényeges módosítást még nem tett azon.

Stoll Károly a földadó ügyében a képviselőket pártkülönbség nélkül mára értekezletre hívta meg.

Károly Ferdinánd főherceg temetése hétfőn ment végbe az udvari szertartások szerint.

A „biharmegyei ifjusági jogász-egylet” nevében.

Felhívás. Az ifjuság a legdicsőretreméltóbb lelkesedést között megalakította e nagy fontosságú egyletet, melynek célja a tagok szellemi és anyagi érdekeinek előmozdítása, testületi és társasági tevékenységének előmozdítása, tudományos eszmecseré, az elméleti tanulmányoknak a gyakorlati életre alkalmazása, a beszédben szabotosság, szónoklati folyékonyaság és helyes érvelés elsajátítása és alkalmazási helyek közvetítése.

Hol van Anna? — Nem tudom, — válaszolá Lisbeth — még mielőtt fölkeltem, már kiment a szobából.

Ugyan ugy-e! — A szokatlan némaságban elköltött reggelizés után a társaság tagjai szétoszlottak, csupán az elnök és Lisbeth maradtak a teremben.

Hát csakugyan el kell Annának a háztól távoznia? — e kérdéssel kezdé meg Lisbeth a beszélgetést.

Miért kérdezed? — Mert holmiját összekötöztétek.

Lám, lám, mégis nagyon át... nagyon ostoba dolog, — mormogá magában a törvényszéki elnök; majd közel az ablakhoz lépett, egy szippantás tubákok vett, elgondolkozott, és végre ily kérdéssel fordult Lisbethhez: — Midőn Anna nagynémet meghalt, kinek adta a gyémántos ékszert?

Annának, talán csak nem feledé el, kedves nagybátyám, hiszen nekem, mint gyámogátynaknak, ezt tudnod kell, — válaszolá a nagybátyja kérdésén elámuló Lisbeth.

Igaz, ugy van, majd elfeledted, hogy részedre 3000 tallért hagyományozott azon kifizetéssel, hogy az nekem, mint nászájdék, fizetessék ki; ellenben ha férjhez nem mennél, ötven éves korodig gyümölcsöztesék, és csak akkor bocsáttassék rendelkezésed alá.

Ezen nemes és ugy az ifjuság, mint a haza jövőjére nézve nagy horderejű cselekedet elérhetni véli az egyleti felolvasások, értekezések, vitatkozások és szabad előadások tartása által a jogi élethez tartozó napi és egyéb, az egylet célját érdeklő kérdések fölött, továbbá az egylet kebelében bíróságok alakítása s ezek előtt szóbeli tárgyalások tartása, jogi lapok és könyvek beszerzése és alkalmazási helyek közvetítése által.

Tekintve a körülményeket, az ifjuság csekély számát, az egylet rendes tagokul kívánta felvenni kebelében azon Bihar megyében lakó egyéneket, kik már a jogi pályára léptek, de tanulmányaikat az ügyvédi vagy ehhez hasonló vizsgálatok letétele vagy oklevél elnyerése által még be nem végezték. (Beiratási díj 1 ft., — rendes tagsági díj havonként 50 kr.)

Hogy pedig az egylet annál életerősebb legyen s szebb jövőt remélhessen, rendkívüli tagokul felölelni kívánja magába azon jogi pályára lépett ifjakat is, kik a központi Nagyváradtól távol lakásuk vagy más ok miatt az egylet rendes tagjai lenni nem kívánnak, — hasonlóképen azok is, kik nem Bihar megyében laknak ugyan, de az egylet tagjai lenni óhajtának. (Tagsági díj évenyenként 1 ft.)

Mint hogy a szellemi érdekek előmozdítására okvetlenül anyagi eszközökre van szükség, azért az egylet az általa kitűzött s a haza jövőjére nagy befolyású nemes célra való hivatkozással, az ifjuság s ez által az edes haza szebb jövőjét óhajtó hazafiak nagyfelkűségéhez fordul és megható szavakkal esenz, hogy 10 ft. befizetésé által az egylet alapító tagjai sorába lépni kegyeskedjenek.

Másfelől azonban, mint hogy az egyletnek az emberi nemeskeblésben vetett bizodalma szerint vannak olyanok, kik habár az egylet alapító tagjai nem lehetnek, mégis szeretnék az egylet felvirágztatásához járulni: az egylet pártoló tagokul tárt karokkal fogadja mindazokat, kik az egylet, alapítójének gyarapításához bármily csekély pénzüsséggel is járulnának.

Eddig még nem levén semmi olyan közvetítő hely, mely által nyilván tartatott volna az ügyvédi, bírósági vagy ezekhez hasonló irodában történt üresedés, másrészt pedig a rendelkezési állapotban levő jogi pályán haladó ifjak névsora; az egylet jónak látta ezen kövvetítést magára vállalni és a rendelkezési állapotban levő irodákat s egyleti tagok névsorát nyilván tartani s bármely oldalról jövő megkeresésekre felvilágosítással szolgálni.

Mint hogy a tagok ideiglenes felvétele, valamint a közvetítés is az elnöki teendők közé tartozik, az egylet által kitűzött s ugy az ifjuság, mint edes hazának jövőjére nagy befolyású cél magasztosságának és nemességének hangzatosával, az emberi nagylelkűségben s a honfűi lelkesedésben vetett erős bizodalommal esenzek az egylet támogatásáért, és tisztelettel kérem mindazokat, kik az egylet rendes, rendkívüli, alapító és pártoló tagjai lenni akarnak, — valamint azon ügyvéd urakat, bírósági hivatalokban és irodákban alkalmazást óhajtó egyleti tagokat, kik az egylet közvetítését igénybe venni kívánnak, hogy nálam jelentkezni, vagy megkereséseikkel hozgám fordulni méltóztatásanak. (Lakásom Nagyváradon, a vasfűrdőben.)

Nagyváradon, 1874. november 25-én. K. Nagy Sándor.

A „biharmegyei ifjusági jogász-egylet” elnöke.

A képzőművészet köréből. Budapest, nov. hó.

(b.) Az országos m. képzőművészeti társulat fővárosi és vidéki tagjainak legközelebb fogja szétküldeni idei albumát a sorsjegyleményekkel együtt. A késelelemnek, mint halljuk, azon örövendetes oka van, hogy a tömeges tagszaporodás a társulatra nézve már az idén tette lehetővé azt, hogy ígéretét beváltva, 4 lap helyett 5 lapból álló albummal kedveskedhetik bizottsága a következő alapszabályt állapította meg végre a létesítendő hazai pénztézetek egylete számára, mely az egyes intézeteknek fog — mint költöttük — elfogadás végett elküldetni:

A hazai pénztézetek egyletének alapszabályai. I. Az egylet czime, czélja s tárgyai. 1. §. A „hazai pénztézetek egylete” cím alatt szö-

rozott akaratom az, hogy Anna és Elías egybekeljenek.

— En pedig nem akarom, — kiáltott föl Lisbeth — míg én élek, addig annak nem szabad megtörténni. Inkább menjen Anna, akár a világ végre.

Lisbeth azon reményben, hogy Annát szobájukban találndja, oda sietett, azonban ott nem talált egyebet, mint az összekötött csomagot, ami azt igazolá, hogy Anna elakar távozni. E látvány Lisbeth érzelmét egy cseppel sem változtatta meg, mert nagyon hálás volt Annára; és csak azért szándéka mellett megmaradásra batorisa. Szándékát végrehajtani akarván, megindult Anna felkeresésére; összejárta az egész udvart és kertet, de sehol sem találta.

Járása közben találkozott Johannával, ki hasonlóan Annát kérdezé. Egy pillanatra mindkettő megállott s egymásköztt néhány kérdést és feleletet váltottak, míg végre Johanna hirtelen fölkiáltott:

— Az isten szerelméért, mit jelentessen ez?! ... Hiszen ott Péter jön, és Annát hozza ölében!!! — ezzel a nevezetnek eleibe sietett.

— Nem veszedelmes, néniém, — mondá erőltetéssel Anna — csak a lábom ficzomodott ki, és a fejem tört be.

Csak most vevé észre Johanna, hogy az Anna fején egy fejtér kendő volt keresztül-

vezés alakul, melynek czélja a hazai pénztézetek érdekeinek kölcsönös előmozdítása, valamint a hazai általános pénzühies s nemzetgazdászati ügyek testületleg eszközlendő fejlesztése. 2. §. Az egylet székhelye Budapest, 3. §. A hazai pénztézetek egyletének tagjai lehetnek a fennálló törvények értelmében megalakult hazai pénz és hitelintézetek. A belépés, az egylet elnökénél írásban jelentkezés által történik. 4. §. Az egylet tagjai indítványozási s a közgyűlésen szavazati joggal bírnak, részesei az egylet minden kedvezményeinek s megkapják az egylet minden kiadványát. 5. §. Minden intézet évenként 20 frt o. é. tagdíjat tartozik fizetni, mely az év első halvában az egylet pénztárnokának befizetendő. Az egyletből kilépni kívánó tagok kilépési szándékukat írásban tartoznak az elnökégnél kijelenteni, de a tagsági kötelezettsége azon év végéig tart, melyben a kilépési szándék nyilvánított.

II. Az egylet ügyeinek vezése. Közgyűlés. 6. §. Minden évben, annak első felében, az egylet rendes közgyűlést tart, melynek főtárgyai a következők: a) a választmány által előterjesztett jelentés és javaslatok. b) az egyleti alapszabályok netáni módosítása. c) 3. tagu számvizsgáló bizottság évenként eszközlendő kivánsó. d) a számvizsgáló bizottság jelentése. e) az elnökégnél a közgyűlést megelőzőleg legalább 15 nappal betervezett indítványok. f) az elnök, 2 alelnök 18 választmányi tag és 2 jegyző évenkénti választása, g) az egylet netáni fenntartása. 7. §. A közgyűlést a tagokhoz intézendő meghívásban — az elnök hívja össze, a tanácskozási tárgysorozat közlésével, 30 nappal megtartása előtt. A közgyűlések idejét a választmány határozza meg. A közgyűlés tanácskozási nyelve magyar. Rendkívüli közgyűlést mindannyiszor összehívandó, valahányszor azt a választmány szükségesnek találja, vagy azt 20 tag a tanácskozási tárgy előleges bejelentésével kivánja. A közgyűlést határozat képes, ha az egysütelt pénztézetek 1/3 része képviselve van. Ha ennyi pénztézetet nincs képviselve, 30 napra új közgyűlést hívandó egybe, mely tekintet nélkül a jelenlévők számára, jogérvényes határozatot hoz. A közgyűlést jegyzőkönyveit az elnökön kívül, a kebeléből kivinevezett 2 tagu bizottság hitelesíti. 8. §. Közgyűlés határozatait nyilvános szavazás mellett általános szótöbbséggel hozza. Választások esetében a szavazás titkos, elnök s alelnök választása, általános egyéb választások viszonylagos szótöbbséggel történnek. Az intézetek szavazati jogukat képviselőik által gyakorolják. Választások csak az intézetek igazolt képviselői. 9. §. Az elnök vagy alelnök időközbeni leköszönése vagy halál esetén a legközelebbi közgyűlés a választmány intézkedik, és biz megkebelből valakit ideiglenesen az elnöki teendőkkel.

III. A választmány szervezete teendői. 10. §. A választmány, az elnök, vagy ennek akadályozása esetén az egyik alelnök előlése mellett, felvétenként egyszer ülést tart. A választmány választja a pénztárnokot. 11. §. A választmány intézkedik mindazon tárgyakat illetőleg, melyek a közgyűlés hatáskörébe nem tartoznak, egyszersmind a közgyűlés határozatait végrehajtja. — Meghallgatja az általa vagy a közgyűlés által kiküldött szakbizottságok jelentését és indítványait, és azokat saját véleményével ellátva helybenhagyás vagy éltelbepítés végett a közgyűlés elébe terjeszti, tárgyalja mindazon kérdéseket, melyek általában s pénztézeteket érdeklík, és ezek iránt véleményét terjeszt a közgyűlés elé. Ezenkívül időközben is jogosítattik előfordulható sürgős esetekben mindazon lépéseket megtenni, melyek az intézetek együttes érdekeiben netán szükségessé válnak. 12. §. A választmány üléseiről jegyzőkönyveket vezet, azokat az elnök, egy bizottsági tag, s a jegyző aláírja, és ha egyes esetekben annak szükségét látja, a jegyzőkönyvet kivonatát az egylet tagjaival is közölheti. 13-dik §. Hatóságok és magánosok irányában, az egyleti elnök akadályoztatása esetén, bármelyik alelnök képviseli az egyletet. 14. §. A pénztárnok az egylet pénzvagyonának kezelője, s gondjára bizott pénzért fe-

szel, melyet a vér már átátartott. A jószívű Johanna azonnal elérkeznyült, és az Anna iránti részvét minden más gondolatot és érzeményt háttérbe szorított. A sebesültet azonnal szobájába vieté, és maga is vele ment.

Rögtön orvosért küldött, és az elnököt értesítette az eseményről.

Az öreg Wikstrand ifjai gyorsasággal sietett kis kedvencéhez, kit valóban aggasztó állapotban talált. A fején levő se még mindig vérzett, és nagy fájdalom okozott a láb már összedagadt, és fájdalma mindinkább nevezkedett.

Midőn az elnök megérkezett, oda hajolt Annához, ki őt meglelé, és susogva így szólt: — Kedves jó nagybátyám! ne haragudj rédm, meg kell tébolynódom, ha még tovább is ilyen szigorú akarsz lenni a te kis Annáddal. Nem vagyok én oly elvetemedett gyermek, mint gondoltál.

A leányka mondása által az öreg ur tökéletesen legyőzött, és magára „átközött” kezdett haragudni azokért, amiket az ő külbőlösen szeretett leánykájának mondott volt. Hiszen ő jobban tudta, mint bárki más, hogy Anna a maga nevében valódi kis gyámant.

(Folyt. következik.)

